

Afslutningsrapport

Afslutningsrapport for initiativ 5.2: Smart City Partnerskabet

Stamdata

Tabel 1: Stamdata for initiativ 5.2: Smart City Partnerskabet	
Ministerium	
Institution	Fællesoffentlige digitaliseringsstrategi
Styregruppe	Styregruppen for teknologi og data
Projektejer	Camilla Hjermand
Projektleder	Josefine Due
Starttidspunkt	01.01.2016
Oprindeligt forventet sluttidspunkt	31.12.2020
Egentligt sluttidspunkt	31.12.2020
Samlet budget (2016-2020)	Fællesoffentligt finansieret Kr.4.000.000,-
Samlet mer- eller mindreforbrug	Budgettet er holdt

Formål og resultater

Smart City Partnerskabet har gennem strategiperioden (2016-2020) haft fokus på at fremme anvendelsen af nye digitale teknologier og udnyttelsen af data i udviklingen

af by- og landområder med henblik på at skabe grobund for nye erhvervsmuligheder for danske virksomheder samt øge effektivisering i offentlig drift og højne kvaliteten i offentlige serviceløsninger.

Smart City Partnerskabets hovedleverancer modsvarer den politiske aftaletekst. Leverancerne har grundlæggende haft til formål at skabe grobund for økonomisk vækst og nye erhvervsmuligheder for danske virksomheder, effektivisering af den offentlige drift og højere kvalitet af nye offentlige serviceløsninger.

Partnerskabets leverancer har gennem strategiperioden bl.a. orienteret sig mod:

- Fokuseret indsats for at fremme udbredelsen af gode Smart City-løsninger
- Understøttelse af det erhvervsmæssige potentiale for dansk erhvervsliv.
- Koordinering af statslige, regionale og kommunale indsatser.
- Fremme udbredelsen af relevante Smart City-standarder.
- Styrket [hjemtag af EU-midler](#).
- Styrke it-sikkerhed og ansvarlig håndtering af persondata ([Håndbog](#)).
- Analyse af muligheder for øget deling af data relevante for smart city-områder, i samarbejde med initiativ 5.1 Åbne offentlige data.

Partnerskabets aktiviteter har igennem strategiperioden sat fokus på både potentia-ler og barrierer inden for smart city-løsninger, og hvordan enkelte smart city-projekter bliver til skalerbare løsninger, både nationalt og internationalt. Aktiviteterne har adresseret væsentlige behov på området, som fx behov for standarder, deling af data, match-making mellem offentlige og private aktører samt koordinering af smart city-indsatser på tværs af kommuner mv.

Smart city området er et område i stadig stigende vækst og med økonomisk potentiale. Det klima- og miljømæssige potentiale fremhæves i analyser, der viser, at der er økonomiske potentialer i smart city-løsninger og det skønnes, at smart city-området har potentiale til at skabe op til 35.200 nye danske job frem mod 2025¹. Projekter indenfor smart city området arbejder desuden i dag med væsentlige samfundsudfordringer som fx trængsel, forurening, affalds-håndtering, energiforbrug, grøn omstilling og klimasikring og er blevet en naturlig og mere integreret del af den offentlige opgaveløsning.

¹ Se fx DAMVAD Analytics, *Vækst- og Jobpotentialer for Smart City i Danmark*: 2019, State of green, *Smart cities*: 2020 og Klimapartnerskabet for Service, IT og Rådgivning: https://em.dk/media/13481/service-it-og-raadgivning_2.pdf

Smart City Partnerskabets effektmål

Smart City Partnerskabet udarbejdede et specifikt effektmål vedr. den digitale platform www.smarterdenmark.kl.dk. Effektmålet fokuserer på partnerskabets aktiviteter omhandlende vidensdeling om eksisterende smart city-projekter, og best-practice på feltet via hjemmesiden i perioden 2019-2020.

Partnerskabet lancerede primo 2019 www.smarterdenmark.kl.dk, der er en platform til at skabe overblik over eksisterende smart city-projekter og samle viden om, hvordan data kan indgå i smart city-projekter. Hjemmesidens målgruppe er særligt kommunale beslutningstagere og medarbejdere, som arbejder med feltet, men også virksomheder, der leverer smart city-løsninger.

Platformen indeholder en oversigt over smart city-projekter i landets kommuner og regioner ("Danmarkskortet"), guide til kompetencetjek, udbudstips samt elevator-taler, der ekspliciterer potentialet inden for forskellige forvaltnings-områder, og kobler til case-eksempler på kommuner og virksomheders anvendelse af data.

Formålet med effektmålingen er at foretage en afdækning af de effekter, som hjemmesiden har ført til, inden for den tidsramme hjemmesiden har eksisteret. Det er uden for dette effektmål at evaluere på de langsigtede gevinster.

Der sondres mellem effekttyper, der måler ændring i kapabiliteter og adfærd².

Kapabiliteter

- Effektmål 1: Kommuner og virksomheder opnår via Danmarkskortet overblik over igangværende smart city-løsninger.
 - ⇒ Hjemmesiden fører til, at kommuner og virksomheder opnår et overblik over, hvilke projekter, de enkelte kommuner i landet har igangsat, herunder en beskrivelse af projekterne, samarbejdspartnere, implementeringsstatus, gevinster samt link til projektsider og kontaktpersoner.
- Effektmål 2: Kommuner inspireres til at se potentialerne i smart city-løsninger
 - ⇒ Hjemmesiden fører til, at de besøgende kommuner inspireres til at se potentialet for bedre service og mere effektiv opgavevaretagelse på forskellige forvaltningsområder

² Effekttyperne stammer fra effektevalueringsmodel præsenteret af Peak Consulting Group ifm. workshop for effektmål ved FODS-initiativer, afholdt af DIGST d. 17. november 2017

- Effektmål 3: Kommuner styrker sine kompetencer til at efterspørge data i offentlige udbud og indkøb
 ⇒ Hjemmesiden bevirker, at kommuner opnår større indsigt i, hvordan spørgsmål om datakvalitet, -deling, -ansvar og -adgang kan indgå i efterspørgslen af dataløsning hos leverandører

Adfærd

- Effektmål 4: Kommuner udbygger sine netværk omkring smart city og udveksler projekterfaringer
 ⇒ Hjemmesiden medfører, at kommuner imellem indgår i erfaringsudvikling om smart city-projekter og opbygger nye relationer med aktører inden for feltet

Bemærk: Effektmålingen tager udgangspunkt i at måle effekten på de enkelte mål, og dermed ikke en samlet effekt af indsatsen. Hjemmesiden forventes at have forskellige effekter afhængig af målgruppen, der anvender hjemmesiden. Det er derfor heller ikke forventeligt eller et mål i sig selv, at de angivne effektmål indtræffer for alle brugere.

Evaluerings af effektmål

Evalueringen af www.smarterdenmark.dk bygger på kvantitative datatræk fra platformen samt kvalitative interviews med smart city-medarbejdere i Haderslev, Vejle og Silkeborg Kommune.

Ad 1: *Kommuner og virksomheder opnår via Danmarkskortet overblik over igangværende smart city-løsninger.*

Evaluerings: Danmarkskortet indeholder smart city-cases fra ca. 2/3 af kommunerne. Det er den overordnede vurdering at casene er gode, konkrete og giver et godt indblik i, hvor smart city-løsninger med fordel kan bruges i den offentlige opgaveløsning. Dog vurderes det, at Danmarkskortet ikke modsvarer det reelle antal smart city-projekter, da ikke alle kommuner er opmærksomme på at opdatere hjemmesiden. Derudover er de teknologitunge og databaserede cases udfordret ved, at de hurtigt opleves forældet, fordi udviklingen på den front går rigtig stærkt. Hvis hjemmesiden fremadrettet skal afspejle det reelle antal smart city-projekter i Danmark, vil det kræve en fælles, og kontinuerlig, indsats fra landets kommuner mhp. at holde hjemmesiden opdateret, så brugeren får et tidssvarende billede af landets smart city-løsninger.

Ad 2: *Kommuner inspireres til at se potentialerne i smart city-løsninger.*

Evaluering: Potentialet i smart city-løsninger er i dag både velkendt og almindeligt anerkendt. Dvs., at hvor www.smarterdenmark.kl.dk oprindeligt (blandt andet) blev etableret mhp. på at inspirere og vise best-practice, så har det vist sig, at en af hjemmesidens styrker er at være netværksskabende for de enkelte kommunale fagmedarbejdere. Det er særligt i de mindre kommuner, hvor videndeling- og sparringspotentielt om smart city-løsninger er udfordret, at de enkelte fagmedarbejdere har brug for at række ud til deres ”fagkollega” i tilsvarende kommuner. Fagkollegerne finder hinanden via Danmarks kortet, hvor de kan se hvilke kommuner der har arbejdet med, eller arbejder med, identiske udfordringer.

Ad 3: *Kommuner styrker sine kompetencer til at efterspørge data i offentlige udbud og indkøb.*

Evaluering: Brug af data og digitalisering er i løbet af de sidste par år blevet en mere og mere naturlig del af kommunernes opgaveløsning. Både kommuner, og andre aktører, har opnået en langt højere modenhed i arbejdet med smarte teknologier lige så vel som kommunale smart city-løsninger er gået fra at være pilotprojekter med forankring i Teknik og Miljøafdelinger, til en tværgående arbejdsmetode på tværs af digitaliserings- innovations- og fagkontorer. I dag er det således ikke selve kendskabet til potentialerne i smart city-løsninger der er udfordringen. Udfordringen for kommunerne er i dag at få implementeret og tilpasset nye, og foranderlige, teknologier i den kommunale drift. Dvs. at hvor kommunerne for blot få år siden efterspurgt inspiration til at bruge data og best-practice, går efterspørgslen i 2020 mere efter en stærk og fokuseret fællesoffentlig indsats. Der efterspørges en indsats til at skabe overblik over de mange digitale platforme, interoperabilitetsløsninger og fælles standarder for den offentlige drift og udvikling. Sidstnævnte har Smart City Partnerskabet bidraget til ved udarbejdelsen af guiden: ”*Guide til bæredygtig digital omstilling i Danmark*”. Guiden er udarbejdet i samarbejde med Dansk Standards udvalg for ”Bæredygtige byer og samfund – Smart City”.

Ad 4: *Kommuner udbygger sine netværk omkring smart city og udveksler projekterfaringer*

Evaluering: Smart City-løsninger er i 2020 en naturlig del af den offentlige opgaveløsning, i både små og store kommuner i hele Danmark. Samtidig befinder smart city-dagsordenen sig i en stadig stigende udvikling, og i konstant forandring, netop fordi teknologien nærmest ændrer sig fra dag til dag. Hvor de store kommuner har kompetencerne in-house til sparring omkring de udfordringer og tvivlsspørgsmål, der opstår i forbindelse med udvikling og implementering smart city-løsningerne, fungerer www.smarterdenmark.kl.dk som dialogskabende mellem de mindre kommuner, når det drejer sig om konkrete opgaver, der baserer sig på data. Det er derfor særligt blandt de mindre kommuner, at hjemmesiden har sin styrke og relevans, da den faciliterer en direkte dialog mellem de rette medarbejdere på tværs af kommunerne.

Opsummering: Hjemmesiden www.smarterdenmark.kl.dk er særligt relevant for de medarbejdere der sidder med konkrete driftsopgaver i de mindre kommuner, mens den generelle digitalisering i kommunerne i dag kræver en større og mere fokuseret fællesoffentlig indsats. En indsats der sætter rammerne for at få de kommunale smart city-løsninger bragt i reel drift og sat i større skala. Sidnævnte behov har Smart City Partnerskabet løftet i guiden: ”Guide til bæredygtig digital omstilling i Danmark” som er udarbejdet i samarbejde med Dansk Standards udvalg for ”Bæredygtige byer og samfund – Smart City”.

Fremtidigt ejerskab

Smart City Partnerskabet (FODS5.2) blev afsluttet ved strategiperiodens ophør.

Økonomi

Initiativet er fællesoffentligt finansieret.

Du kan læse mere om initiativ 5.2 – Smart City-partnerskab [her](#).